

Vincent i muhaxi eka Xitichi xa Xiyanimoya xa RX. U le ka yindlu ya vuhaxi ya Xiyaniyoma xa RX ku kandziyisa nongoloko wa yena.

Namuntlha, phurogireme ya Vincent yi vulavula hi vana lava hanyaka na swiyimo swo tika swa rihanyo.

U burisana na vona hi ntokoto wa vona hi nkarhi wa ntungukulu wa *Covid-19*.

“Ahe vayingiseri, i Vincent laha ndlwini ya Vuhaxi ya Xiyanimoya xa RX. Namuntlha vaendzi va mina i Mulalo, Ashley na Lina,” ku vula Vincent.

Vaendzi va titivisa.

Vincent a ya emahlweni, “Ntungukulu wa *Covid-19* a wu tisile ntlhonthlo lowukulu, ngopfungopfu eka vanhu lava hanyaka na vutsoniwa. Byelani vayingiseri hi swona.”

Mulalo a sungula, “Ndzi na vuvabyi bya nhlana lebyi ndzi hanyaka na byona. Byi khumba tinyama emirini – milenge, mavoko na ku hefemula.

Loko vhayirasi ya khorona na mavabyi ma mina a ma lo hlangana a ma ta va ma ndzi dlele! Xifuva xa mina a xi kahle. Vhayirasi leyi a yi ta va yi ndzi hetile!”

Lina a ku: “A ndzi ri na ku chava, ndzi na mavabyi ma xifuva, lama ma hlaselaka xifuva xa mina.

Loko ndzo khohlola kumbe ndzi hefemulela ehenhla, a ndzi nga swi tivi ku ri i xifuva kumbe i vhayirasi ya khorona. A ya ta hlasela xifuva xa mina hi ndlela yo biha.”

Ashley a engetela mavonelo yakwe, “Ndzi na xiyimo lexi vuriwaka ntshikilelo wa mianakanyo. Xi khumba rihanyo ra mina ra mianakanyo naswona ndzi fanele ndzi dya mirhi.

Mikarhi yin’wana ndzi twa ndzi tsanile swinene, kumbe ndzi hlundzukile swinene. Nkarhi wun’wana matitwelo ma mina ma cinca hi ku hatlisa swinene. Swa tika ku lawula matitwelo ma mina.”

“Hi khensa ku va mi avelanile na hina ntokoto wa lowo na hina. Xana a xi ri kona xikahle lexi nga humelela hi nkarhi wa ntungukulu?” ku vutisa Vincent.

“Ndzi kotile ku tshama nkarhi wo leha na vandyangu. Hi tlangile mitlangu ya tibodo swin’we, naswona ndzi tiphinile hileswi,” ku vula Lina.

“Ndzi kotile ku tshama nkarhi wa kahle na vandyangu. Nkateko wa kona, a ndzi kota ku teka mirhi hi ndzexe ekaya,” ku hlamula Mulalo.

“Ndzi tekile xiboho xa ku teka nkarhi lowu ndzi wu tirhisa kahle. A ndzi khomanile na vandyangu. Ndzi tlhelele eka Xikwembu ndzi khongela,” ku vula Ashley.

Vincent a languta nkarhi eka khumbi ra yindlu yo haxela.
"Xobiha i ku hi heleriwa hi nkarhi!" a vula.

"Eka vana van'wana lava nga kumeka va ri vuvabyi bya
mianakanyo kumbe bya miri, xana hi wahi marito mo
hlohlotela lama mi nga avelanaka na vona wona?" ku vutisa
Vincent.

Ashley a hlamula ku sungula, "Ku na ndhambiketo hala handle loko u ri na vuvabyi bya mianakanyo kumbe ku nga tshamiseki kahle.

Vanhu va anakanya ku ri swi nga endleka u penga kumbe u rhandza mahlo ma vanhu, ndzi lava leswi swi cinca. Swi kahle ku va u nga vi kahle."

Lina wa pfumela a ku, “Xisundzuxo xa mina eka van’wana i ku u fanele u tikhoma kahle. Ti lehisele mbilu wena. U endla hilaha wena u kotaka hakona.”

Mulalo a engetela, “U nga lahli thawula! Ku na mitlhotlho kambe u nga ha fikelela milorho ya wena.”

—Swivutiso

1. Tsala tinhlamusela ta marito lama: xiyimo, vuvabyi byo hanya na byona, hambukisano.
2. Kuma marito eka ntsheketo lowu lama ma vulaka leswi fanaka na leswi: ngopfu, ringanyeta, nkateko.
3. Swi vula yini ku 'kumiwa u ri na vuvabyi bya mianakanyo na miri'?
4. Xana u nga n'wi seketela njhani munhu loyi a hanyaka ni vutsoniwa bya miri?
5. Hi swihi swiphiqo leswi u ehleketaka leswaku mindyangu yi langutana na swona loko yi ri na xirho lexi hanyaka na vutsoniwa?
6. Hi wa hi matitwelo lama u kumaka swi tika ku ya lawula? Hikokwalaho ka yini?
7. Mulalo u ri, "Nkateko wa kona, ndzi swi kotile ku titshungula ekaya." Xana mikarhi hinkwayo swi hlayisekile ku titshungula? Hlamusela.

Buku leyi ya xitori yi huma eka swiviko swa
Xiyanimoya xa RX. Xiyanimoya xa RX i xitichi xa
xiyanimoya xa le ka inthanete, lexi nga xa vana no
haxiwa hi vana.

Xiyanimoya xi fambisiwaka kusuka eRed Cross War
Memorial Children's Hospital eCape Town.

Xiyanimoya xa RX xi pfuna vana ku rungula switori
hi timhaka leti nga ta nkoka eka vona.

[Vhakela Xiyanimoya xa RX](#)